

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 4P/49/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7623200980
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslav Juričko
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2024:7623200980.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudca JUDr. Miroslav Juričko, v právnej veci maloletého dieťaťa: A. B., nar. XX.X.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, bytom u matky, dieťa rodičov: matka B. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. X. XXXX XXXX/XX, D. E. F., a otec G. H. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. XX, C. J. D. E. F., B. K. X/X, v konaní o návrhu matky na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, takto

rozhodol:

I. Mal. B. A. sa zveruje do osobnej starostlivosti matky; obidvaja rodičia sú oprávnení a povinní maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok.

II. Otec je povinný prispievať na výživu mal. B. výživným vo výške 170,- Eur mesačne, počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku, ktoré výživné je otec povinný uhrádzať k rukám matky vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

III. Styk otca s mal. B. súd neupravuje.

IV. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 13P/369/2013-40 zo dňa 03.06.2014 v časti úpravy rodičovských práv a povinností k mal. B. A..

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 28.02.2023 bol na Okresný súd Spišská Nová Ves podaný návrh matky na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloleťmu B. A., nar. XX.XX.XXXX, ktorým navrhovateľka žiadala, aby bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky a zaviazat' otca maloletého vyživovacou povinnosťou v sume 300,- eur mesačne. Styk otca s maloleťmu matka navrhovala neupraviť.

2. Podaný návrh odôvodnila tým, že rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 13P/369/2013 zo dňa 03.06.2013 bol maloletý zverený do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Striedavá starostlivosť o maloletého fungovala až do roku 2020. Od začiatku pandemickej situácie v dôsledku ochorenia COVID-19 na Slovensku, a s tým súvisiaceho začiatku dištančného vzdelávania, bol maloletý prevažne u navrhovateľky. Maloletý posledný rok už k otcovi nechodí vôbec. Otec je poberateľom čiastočného invalidného dôchodku. Toho času rieši svoj zdravotný stav. Na maloletého otec nevytvára nátlak a nenúti ho k nemu chodiť. Maloletý napriek uvedenému nechce s otcom tráviť čas. Otec je schopný pracovať, nakoľko jeho práca je prevažne o telefonovaní a práca s PC. Otcov životný štandard sa v dôsledku jeho zdravotných problémov nijako nezmenil, a preto navrhovateľka nevidí dôvod prečo by sa mal znižovať maloleťmu. Mesačné výdavky na výživu maloletého predstavujú: stravné v škole 29,00,- eur, poistenie 54,16,- eur, basketbal 40,00,- eur, vreckové 20,00,- eur, vitamíny, lieky 20,00,-

eur, výživové doplnky-šport 20,00,- eur, strava 200,00,- eur, drogéria 15,00,- eur, priemer oblečenie 80,00,- eur. Navrhovateľka pracuje v spoločnosti A. L., a. s. na pracovnej pozícii poisťovací poradca. Jej čistý priemerný mesačný príjem predstavuje sumu 1.972,- eur a 30,- eur prídavky na dieťa. Matka žije sama s maloletým v spoločnej domácnosti a nemá žiaden iný pravidelný, či nepravidelný príjem. Mesačné náklady Navrhovateľky predstavujú: splátky úverov D. 335,33,- eur, Syn poistenie 54,16,- eur, navrhovateľkine životné poistenie 67,30, eur, viazané úspory ČSOB 15,00,- eur, sporenie 30,00,- eur, nájomné spr. spol. FILO 165,00,- eur, elektrina 36,10,- eur, elektrina mamka 21,40,- eur, SIPO 4,94,- eur, TV + internet 34,13,- eur, Orange 55,00,- eur, cestovné – tankovanie 50,00,- eur, Gymnázium strava maloletý 28,00,- eur, basketbal 40,00,- eur, vreckové pre maloletého 20,00,- eur, vitamíny – lieky 20,00,- eur, výživové doplnky šport 20,00,- eur, strava priemer mesačne 400,00,- eur, drogéria 30,00,- eur. Obaja rodičia sa podieľajú na tvorbe viazaných úspor v ČSOB banke pre maloletého v čase od kedy bol syn zverený do striedavej starostlivosti oboch rodičov, a to každý po 15€ mesačne. Otec maloletého vlastní obchodný podiel v spoločnosti L., D., sídlo: I. XX, XXX XX I., IČO: XX XXX XXX zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Trenčín, odd. Sro, vložka č. XXXXX/X, v ktorej je jediným spoločníkom.

3. Spolu so svojim návrhom doručila navrhovateľka aj rodný list maloletého, z ktorého je zrejmé, že matka maloletého je B. A., nar. XX.XX.XXXX a otcom je G. H. A., nar. XX.XX.XXXX.

4. Dňa 27.02.2023 doručila matka na tunajší súd výplatnú pásku za mesiac december 2022, november 2022 a október 2022.

5. Dňa 06.05.2023 bolo na Okresný súd Spišská Nová Ves doručené vyjadrenie otca, ktorý uviedol, že striedavá osobná starostlivosť o maloletého trvala do roku 2020, kedy sa to zmenilo v súvislosti s pandemiou. Odvtedy nechodil maloletý k nemu každý týždeň ale nepravidelne. Maloletému sa aj napriek tomu venoval, kontroloval školskú činnosť, učil sa s ním, keď to bolo potrebné. Brával ho na víkendy, alebo na dlhšie obdobie ak nastalo nejaké uvoľnenie situácie. Na jeseň 2021, keď sa začali uvoľňovať opatrenia chcel, aby začal maloletý k nemu chodiť pravidelne ale bolo to problematické. Maloletý chodil k nemu čoraz menej, vnímal, že komunikácia je zložitejšia ale pripisoval to veku maloletého. Bol na neho prísnejší, trval na dodržiavaní niektorých pravidiel. Maloletý preto k nemu chodil už len minimálne. Zabavil maloletému počítač, pretože chcel zistiť ako sa prejaví jeho nezdravá závislosť na hrách ale zo strany matky sa to stretlo s veľkým nepochopením. Maloletý následne prestal s otcom komunikovať, dovoliť sa mu bol veľký problém. Doteraz otec neprišiel na to prečo sa jeho postoj tak zmenil. Keď sa ho opýtal, prečo nechce k nemu chodiť tak mu stroho odpovedal, že sa mu nepáči dom, v ktorom býva. Tvrdenia matky, že jeho životná úroveň je vysoká popiera, nakoľko je po opakovaných úrazoch a vážnych zdravotných problémoch. Posledné dva roky pracoval výrazne menej, nakoľko mal absolvovať operácie. Mal a ešte stále má veľké problémy so sedením, šoférováním a nakoľko je táto situácia dlhodobá a bez perspektívy dostatočného zlepšenie, bude nevyhnutne nutné absolvovať sériu vyšetrení a operácií. Preto nemá zďaleka taký príjem ako mal pred tým. Toho času nemá dostatok finančných prostriedkov aby maloletému platil a kupoval všetko, na čo si zmyslí a nebudaj prerobil dom tak, ako si to on predstavuje. Nerozumie prečo maloletý s ním nechce tráviť čas, pretože keď boli spolu venoval mu všetok svoj čas. od malička ho viedol k športu, chodili spolu na rôzne akcie a venovali sa rôznym aktivitám. Čo sa týka výdavkov matky, ktoré uvádzala matky, tie spochybňuje, nakoľko dlhodobo fungovali v striedavej starostlivosti a je presvedčený, že napríklad oblečenie za 80,- eur mesačne je nezmysel. Maloletému prispieva tiež vreckovým a to v priemere asi 20,- eur mesačne. Prispieva stále podľa potreby aj na oblečenie, obuv a iné. Kупuje mu aj doplnkovú výživu, proteínové tyčinky a športové potreby. Suma, ktorú žiada matka maloletého ako výživné je pre neho v podstate likvidačná. Jeho príjmom je toho času invalidný dôchodok v sume 244,20,- eur mesačne. Medzi svoje výdavky zaradil nájom za kanceláriu v sume 1800,- eur v Spišskej Novej Vsi za 5 mesiacov a za kanceláriu v Košiciach v sume 705,83,- eur za 5 mesiacov, splátku Business úveru v sume 342,- eur mesačne, výdavky na bývanie v sume 2755,- eur za rok 2022, lieky, zdravotné pomôcky v sume 300-400,- eur ročne, strava v sume 200,- eur mesačne, hygiena v sume 15,- eur mesačne, oblečenie v sume 200,- eur ročne, pohonné hmoty cca 850,- eur za rok 2022, vreckové pre maloletého v sume 20,- eur mesačne, oblečenie a iné potreby pre maloletého v sume 600,- eur za rok 2022, lyžiarsky výcvik pre maloletého v sume 20,- eur za požičanie lyžiarok, 25,- eur servis a výstroj. Maloletého nemá v úmysle nútiť zostať v striedavej starostlivosti, súhlasí s tým aby bol zverený matke. Výšku vyživovacej povinnosti navrhuje v sume 100,- eur mesačne.

6. Maloletému bol uznesením Okresného súdu Spišská Nová ves č.k. 4P/49/2023 – 20 zo dňa 16.03.2023, ustanovený za kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves (ďalej len „kolízny opatrovník“ alebo „Úrad“).

7. Súd požiadal Úrad o prešetrenie pomerov v domácnosti rodičov maloletých detí. Dňa 19.06.2023 bola na tunajší súd doručená správa z prešetrenia pomerov, z ktorej vyplýva správa, z ktorej je zrejmé, že matka je zamestnaná v poisťovni Kooperativa, a. s. ako obchodník. Jej priemerný mesačný príjem činí sumu 1 500 Eur, prídavok na dieťa vo výške 60 Eur a daňový bonus. Spolu so synom býva v trojizbovom byte v jej osobnom vlastníctve, ktorý je vkusne a kompletne zariadený. Kultúra bývania a hygiena domácnosti sú na veľmi dobrej úrovni. V domácnosti má syn svoju vlastnú izbu. Pravidelné výdavky matka súdu preukázala. Pri pohovore matka uviedla, že naďalej trvá na podanom návrhu z dôvodov bližšie v ňom uvedených, ako aj na informatívnom stretnutí rodičov dňa 15.5.2023. Je prístupná dohode. Zo slov matky vyplýva, že syn neodmieta otca, ale zotrváva v jej domácnosti a s otcom sa kontaktuje i stretáva. Matka vníma predmetný návrh ako prirodzené vyústenie aktuálnej situácie. Maloletý B. je študentom 1.ročníka M. N. F. D. E. F.. Stravuje sa v škole. Je zdravý, prekonáva bežné ochorenia, používa zubný strojček. Športuje, venuje sa basketbalu. Pri pohovore dňa 24.5.2023 mal. B. uviedol: „Som informovaný o konaní na súde. Je pravdou, že necelé dva roky bývam u mamky. Ono to začalo, keď prišla korona, viac času som trávil pri mamke. Chodieval som k ocovi, ale už to nebolo na celý týždeň, ale šiel som k nemu, a v rámci toho som prespal aj u mamky. Alebo som bol mesiac u oca a mesiac u mamky. A nejakou prirodzenou som sa rozhodol pri nej zotrvať. Môj oco má taký iný prístup, ktorý sa mi nepáči. On si prenajíma svoje bývanie, a ten dom ja vnímam ako zanedbaný. Je to také nehygienické. Jediné, čo robí, je to, že povysáva a myslí si, že má poriadok. Opadáva tam aj omietka, všetko sa tam pomaly rozpadáva, v kúpeľni má plesseň. Naposledy som bol u neho doma dva týždne dozadu. Sme v pohode, nie je to zlé, ale, keď som bol menší, tak som si s ním viac rozumel. Odkedy vie oco o podanom návrhu, vnímam, že sa začal akoby o mňa viac starať. Minule prišiel k nám domov a doniesol dva koláče, také záviný. Začal takéto veci robiť, odkedy zistil, že je súd. Oco je založený na bio veciach, kúpi pre mňa mäso, akoby malý steak, a donesie ho deň predtým, ako končí záruka. Donesie nám to, porozpráva sa také dve minútky a to je všetko. My dvaja si väčšinou voláme, oco častejšie volá mne, pýta sa ma ako sa mám, ako bolo na tréningu. Viac menej sa rozprávame o basketbale. Všeobecne o NBA. S mamkou sme sa o všetkom už dlhšie rozprávali. Viem, že mamka oca už dávnejšie pýtala, aby sa dohodli bez súdu, aby začal prispievať, keďže sa už nechcem striedať a bývam pri nej, ale oco to odignoroval a nič jej na to nepovedal. Tak mamka sa obrátila na súd. Oco sa ma síce aj na to opýtal, ešte zo začiatku, keď som ostal pri mamke mesiac, povedal som mu vtedy, že chcem bývať pri mamke, a odvtedy to už so mnou nerieši. Dnes večer mamka odchádza na služobnú cestu a ja budem do nedele u oca. Nemám problém sa s ocom stretávať, ale už nie v rámci striedavej starostlivosti.“ Otec, G. H. A., nar.XX.X.XXXX, býva v podnájme na adrese D. E. F., B. K. X/X. Je to rodinný dom, ktorý pozostáva z dvoch izieb, kuchyne a príslušenstva. Pôsobí ako konateľ spoločnosti s. r. o. v odbore sprostredkovateľské služby. Má určité dlhodobé zdravotné problémy, operácie mal. plánované na konci roku 2020, ale boli odložené pre obdobie covidu. Následne bol termín stanovený na mesiac marec a máj 2022, opätovne sa to odložilo, pretože sa otcovi stal úraz s chrbticou na začiatku marca 2022. Otec je poberateľom čiastočného invalidného dôchodku. Pri pohovore otec uviedol, že nebude nútiť syna zotrvať v striedavej osobnej starostlivosti. Súhlasí s jeho zverením do osobnej starostlivosti matky a navrhuje, aby bol odo dňa právoplatnosti rozsudku zaviazaný vyživovacou povinnosťou vo výške 100 Eur mesačne. Bližšie svoje stanovisko k predmetnej právnej veci uviedol vo svojom písomnom vyjadrení, ktoré doručil súdu i kolíznemu opatrovníkovi.

8. Na nariadenom pojednávaní dňa 19.09.2023 matka doručila na tunajší súd výplatné pásky za obdobie od septembra 2022 do augusta 2023 a mzdový list za rok 2023. Na nariadené pojednávanie sa nedostavil otec maloletého dieťaťa a tento ani na výzvu súdu nezdokladoval svoje majetkové pomery.

9. Na pojednávaní dňa 14.11.2023 boli prítomní navrhovateľka a jej právna zástupkyňa, otec maloletého dieťaťa a zástupca kolízneho opatrovníka. Matka uviedla, že aj naďalej zotrváva na svojom návrhu. Otec maloletého uviedol, že momentálne nedisponuje dokumentmi o svojom príjme a nie je schopný sa k nim dostať, nakoľko nehnuteľnosť na strednom Slovensku je predaná. Na výzvu súdu nereagoval, pretože mesiac bol doma a ležal v posteli. Kolízny opatrovník zotrval na vyjadreniach prezentovaných v správe zo dňa 19.06.2023.

10. Na nariadenom pojednávaní dňa 11.04.2024 bola vypočutá navrhovateľka, ktorá uviedla, že striedavá starostlivosť sa nerealizovala už asi 2,5 roka, prispela k tomu korona. Maloletý bol viac u nej. Otec mu kúpil PC, nakoľko sa učil sa doma. Maloletý je v takom veku keď sa rozhodol, že sa nechce sťahovať, prišla puberta, začal sa venovať športu, vyberala sa stredná škola. Stretávať sa s otcom mu nebránila. Býva v 3-izbovom byte len s maloletým a náklady sú 250,- eur SIPO, 165,- eur nájom, elektrina 66,- eur, 34 – internet TV, splátka úveru 300,- eur mesačne, strava 80-100,- eur týždenne, mobil 65,- eur + splátka zariadenia, poisťka životná pre navrhovateľku 60,- eur, III. pilier 45,- eur, životné poistenie maloletý 40,-. Drogéria, čistiace prostriedky, pohonné hmoty 30,- eur mesačne. Maloletý chodí na gymnázium, 2. ročník, strava 38,- eur, 20,- stužková, 40,- eur basketbal, 15,- eur posilňovňa, 50,- eur oblečenie mesačne, vreckové 40,- eur mesačne. Maloletý je zdravý, okuliare nenosí, chodí pravidelne na strojček každé 2 mesiace, teraz nosí nočný strojček. Ďalej sú tam poplatky na dentálnu hygienu. Strojček kupovali spoločne s otcom. Zakupuje basketbalovú obuv 2x do roka, botasky za cca 164,- eur. Cestovné si platí maloletý z vreckového. Otec s maloletým komunikujú, stretávajú sa. Skôr si ale telefonujú, maloletý netrávi u otca čas, je to krátkodobé stretnutie. Navrhovateľka ďalej uviedla, že pracuje v A. L., s príjmom cca 1.700,- eur, poberá aj daňový bonus a prídavok na dieťa. Pomery otca pozná z predchádzajúceho pojednávania, nevie či pracuje, aký má príjem. Maloletý matke uvádza, že otec robí. Vie, že otec je na invalidnom dôchodku pretože spadol z bicykla, robil niekedy tlmočníka.

11. Bol vypočutý aj otec maloletého, ktorý vo svojej účastníckej výpovedi uviedol, že býva v prenajatom rodinnom dome v D. E. F.. Výdavok na nájom je 120,- eur + energie, dom má 28 rokov, je to bungalov, je to na spoločnom pozemku s pôvodnými majiteľmi. Poplatok za energie je 100,- až 150,- eur za vodu, plyn a elektrinu. Za stravu uhrádza cca 100-150,- eur. Maloletý chodí k nemu len keď niečo potrebuje opraviť, zastaví sa 2x do roka. Každý mesiac kupuje maloletému výživu a športové doplnky. Otec ďalej uviedol, že jeho zdravotný stav je veľmi zlý. Má problém so srdcom, musí ísť na operáciu. Poberá invalidný dôchodok vo výške 279,- eur mesačne. Má dolámanú chrbticu a stavce. Ochorenie ho obmedzuje v práci, pretože má obrovský problém sedieť. Vykonával tlmočenie, to ale skončilo pred 20 rokmi. Toho času je konateľ s.r.o. na vymáhanie náhrady škody pre poškodených pri úrazoch. Má kanceláriu v Spišskej Novej Vsi, kde hradí nájom vo výške 150,- eur, Telefón a TV – domáce aj pracovné 110,- eur. Podnikateľský úver ktorý uvádzal je už vyplatený a iný úver nemá. Ďalej má výdavky na lieky v sume 30-50,- eur mesačne, ortézy na koleno 50,- eur, bedrový kĺb, členok a chrbát – 70,- eur mesačne. Vo firme je jediným konateľ s.r.o., jeho príjem je asi 5.000,- eur za 2 roky, iný príjem nemá. Mal aj požičané peniaze a to 17.000,- eur od súkromnej osoby a tie peniaze už spotreboval. Čas s maloletým trávi minimálne, výživné platil nepravidelne, teraz nemá z čoho uhrádzať. Výživné posielal vo výške 100-120,- eur mesačne a 15,- eur na spoločné sporenie. Maloletému kupuje proteínové tyčinky, na kĺby – v sume 30,- eur. Pred 3 rokmi nakúpil maloletému oblečenie a nosí ho doteraz. Maloletému dáva aj vreckové, nie pravidelne, tak 10-20,- eur. Inú výživovaciú povinnosť nemá.

12. Súd na zistený skutkový stav aplikoval tieto ustanovenia právnych predpisov a vec takto posúdil:

13. Podľa § 24 ods. 4 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „Zákon o rodine“), súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

14. Podľa § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

15. Podľa § 28 odsek 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

16. Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

17. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

18. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

19. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

20. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

21. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

22. Podľa § 63 ods. 1 Zákona o rodine, rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima. (§ 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

23. Podľa § 63 ods. 2 Zákona o rodine, u rodiča, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, súd neberie do úvahy výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť alebo ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť v takom rozsahu v súvislosti s touto činnosťou, a možnosti a schopnosti povinného posudzuje podľa predpokladaného príjmu, aký by povinný dosiahol, ak by tieto výdavky nerealizoval.

24. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

25. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

26. Rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn.: 13P/369/2013 – 40 zo dňa 03.06.2014 súd schválil rodičovskú dohodu a maloletého zveril do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ktorá sa mala realizovať v týždenných intervaloch s dňom a hodinou striedania vždy v piatok o 13:00 hod. s tým, že preberajúci rodič vyzdvihne maloletého v škole. Počas veľkonočných sviatkov bol otec oprávnený byť s maloletým každý páry rok od piatku od 13:00 hod. do utorka do 13:00 hod. Počas veľkonočných sviatkov každý nepáry rok bola matka oprávnená byť s maloletým od piatku od 13:00 hod. do utorka do 13:00 hod. Počas vianočných sviatkov každý páry rok bol maloletý s matkou od 22.12. od 17:00 hod. do 30.12. do 17:00 hod. a následne v párnom roku od 30.12. od 17:00 hod. do 06.01. nepárneho roku do 17:00 hod. bol maloletý s otcom. Počas nepárneho roku bol maloletý od 22.12. od 17:00 hod. do 30.12. do 17:00 hod. s otcom a následne od 30.12. nepárneho roku od 17:00 hod. do 06.01. párného roku do 17:00 hod. s matkou. V čase letných prázdnin každý nepáry rok od 01.07. od 09:00 hod. do 15.07. do 17:00 hod. a od 01.08. od 09:00 hod. do 15.08. do 17:00 hod. bol maloletý s otcom a s matkou bol od 15.07. od 17:00 hod. do 01.08. od 09:00 hod. a od 15.08. od 17:00 hod. do 31.08. do 09:00 hod. V čase letných prázdnin každý páry rok od 01.07. od 09:00 hod. do 15.07. do 17:00 hod. a od 01.08. od 09:00 hod. do 15.08. do 17:00 hod. bol maloletý s matkou a s otcom bol maloletý od 15.07. od 17:00 hod. do 01.08. od 09:00 hod. a od 15.08. od 17:00 hod. do 31.08. do 09:00 hod. Výživné určené nebolo a rodičia prispievali maloletému na sporenie sumou každý po 15,- eur na osobitný účet maloletého B., ktorý už mal zriadený.

27. Súd po vykonanom dokazovaní zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky, nakoľko striedavá osobná starostlivosť sa prakticky nerealizuje od roku 2020 a maloletý je od toho času v starostlivosti matky, ktorá mu zabezpečuje jeho potreby. Maloletý je už vo veku blízkomu dospelosti, má 17 rokov, a sám dokáže vyjadriť svoje názory a požiadavky. V rozhovore s kolíznym opatrovníkom vyjadril svoj názor, že chce byť zverený do starostlivosti svojej matky avšak s otcom sa bude aj naďalej stretávať, nie však v rámci striedavej starostlivosti. Kolíznemu opatrovníkovi uviedol svoje dôvody, ktoré súd vzal na zreteľ a rešpektoval tak názor maloletého dieťaťa. Zverenie maloletého do osobnej starostlivosti matky však nebolo sporné ani medzi rodičmi, otec vo svojom vyjadrení sám uviedol, že maloletého nebude nútiť k striedavej starostlivosti, a preto súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku I. tohto rozsudku.

28. Čo sa zastupovania maloletého a správy jeho majetku týka, súd uvádza, že rodičia maloletého dieťaťa sú pri výkone ich rodičovských práv a povinností povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa. Vychádzajúc z citovaného zákonného ustanovenia § 28 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti sú budované na zásadne rovnoprávnom postavení rodičov pri ich výkone. Aj zastupovanie a aj správu majetku maloletého dieťaťa realizujú rodičia alebo jeden z nich na základe rozhodnutia, resp. dohody rodičov. Rodičovské práva a povinnosti patria obom rodičom od narodenia do plnoletosti dieťaťa, okrem výnimočných prípadov uvedených v ustanovení § 28 ods. 3 Zákona o rodine. Rodičia sú pri ich výkone zásadne rovnoprávni. Súd je však povinný upraviť ich výkon, ak rozhoduje o úprave výkonu rodičovských práv a povinností. Zásahy do ich výkonu možno robiť len v súvislosti s ust. § 38 Zákona o rodine (pozastavenie, obmedzenie alebo pozbavenie rodičovských práv a povinností). Pre aplikáciu tohto ustanovenia však musí rodič naplniť niektoré zo zákonom kvalifikovaných konaní. Bez splnenia tejto podmienky do výkonu rodičovských práv a povinností rodiča zasahovať nie je možné. Súd na rozdiel od návrhu matky rozhodol o práve zastupovať a spravovať majetok maloletého tak, že toto právo ponechal obom rodičom bez obmedzenia. Ako už súd konštatoval, neexistujú v danej veci dôvody pre zásah do práv otca rozhodnutím súdu.

29. Pokiaľ ide o výživné na maloletého, súd vychádzal z majetkových a príjmových pomerov oboch rodičov, ktoré sa mu podarilo zistiť, berúc do úvahy skutočnosť, že pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará a na to, aká peňažná suma je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby, ako je šatstvo, bielizeň, obuv, poplatky za bývanie a tiež potreby súvisiace s rozširovaním a prehľbovaním vzdelania dieťaťa, rozvojom jeho záujmov a potrieb, prípravou na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, ako aj potreby súvisiace so zdravotným stavom, t.j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v spoločnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať dieťaťu primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Na druhej strane uspokojovanie odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa je vždy limitované možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodičov, pričom sú rozhodujúce predovšetkým reálne zárobkové schopnosti a možnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä pracovnými príležitosťami primeranými vlastnostiam rodičov.

30. Každý z rodičov je povinný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu. Rozoznáva sa niekoľko foriem vyživovacej povinnosti. Vyživovacia povinnosť sa môže plniť osobnou starostlivosťou alebo tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť. Druhou formou je poskytnutie vecných plnení ako napríklad bývanie alebo stravovanie. Treťou formou vyživovacej povinnosti je platenie výživného ako peňažný príspevok na uhrádzanie potrieb maloletého dieťaťa. Rodič, ktorý sa o maloletého osobne stará, poskytuje maloletému prevažne vecné plnenie výživného, ako aj osobnú starostlivosť o maloletého. Naopak rodič, ktorý sa o dieťa nestará, prispieva na jeho výživu poskytnutím peňažného plnenia formou výživného.

31. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov; pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov.

32. Z vykonaného dokazovania má súd preukázané, že maloletý B. má v súčasnosti 17 rokov a v školskom roku 2023/2024 navštevoval 2. ročník Gymnázia.

33. K výške vyživovacej povinnosti ďalej súd uvádza, že matkou prezentované výdavky na maloletého a to strava v škole v sume 38,- eur mesačne, poplatok za stužkovú 20,- eur mesačne, poplatok za basketbal v sume 40,- eur mesačne, poplatok za posilňovňu v sume 15,- eur mesačne, ošatenie v sume 50,- eur mesačne, vreckové v sume 40,- eur mesačne, ďalej sú to výdavky spojené s bývaním SIPO vo výške 250,- eur mesačne (125,- eur na osobu), nájom v sume 165,- eur mesačne (82,50,- eur na osobu), elektrina v sume 66,- eur, internet a televízia v sume 34,- eur, splátka úveru v sume 300,- eur mesačne, výdavky na stravu v sume 80-100,- eur týždenne (cca 320-400,- eur mesačne, na jednu osobu cca 200,- eur), poplatok za telefón pre matku aj maloletého v sume 65,- eur mesačne a životná poisťka maloletého v sume 40,- eur, sú v niektorých častiach nadhodnotenú ale na druhú stranu je nutné uviesť, že maloletý je skoro dospelý a jeho potreby sú jednoznačne vyššie ako pri mladších deťoch. Súd berie do úvahy záujmové činnosti maloletého a to konkrétne basketbalový krúžok, kde sa uhrádza mesačný poplatok a sú s nim spojené aj pravidelná výdavky na oblečenie a obuv. Ďalšie výdavky, ako sú výdavky na bývanie, stravu a podobne, súd považuje za odôvodnené, nakoľko ide o primerané výdavky na 17 ročného človeka. Priemerné mesačné výdavky na maloletého B. predstavujú sumu cca 650,- eur.

34. Matka toho času pracuje v spoločnosti A. L., O.. Matka predložila tunajšiemu súdu mzdový list za rok 2022, z ktorého vyplýva, že jej príjem za obdobie od marca 2022 do decembra 2022 bol 21 391,81,- eur (priemerný mesačný plat 2139,78,- eur). Z výplatných pásovk predložených tunajšiemu súdu za obdobie január 2023 – august 2023 je jej priemerný mesačný príjem v sume 2170,30,- eur mesačne. Matka poberá daňový bonus a aj prídavky na maloleté dieťa v sume 60,- eur.

35. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že matka má toho času len jednu vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu. V spoločnej domácnosti matky žijú len 2 osoby (matka a syn).

36. Otec maloletého dieťaťa vo svojej účastníckej výpovedi uviedol, že toho času je konateľom spoločnosti s ručením obmedzeným s predmetom činnosti vymáhanie náhrady škody pre poškodených pri úrazoch. Prenajímal si kancelárie v Košiciach a v Spišskej Novej Vsi, toho času len v Spišskej Novej Vsi. Na pojednávaní dňa 11.04.2024 uviedol, že z podnikania má len minimálny príjem (cca 5000,- eur za posledné dva roky) a okrem tohto je ešte poberateľom invalidného dôchodku v sume 279,- eur mesačne, čo je jediný zistený otcov príjem. Tunajší súd otca maloletého dieťaťa opakovane vyzval na zdokladovanie jeho majetkových pomerov a jeho príjmov ale do dňa rozhodnutia vo veci otec nepredložil žiadne listiny preukazujúceho jeho majetkové pomery, či už daňové priznanie, prípadne knihu zišlých faktúr, bankové výpisy, stav pokladne ku koncu každého mesiaca vrátane dokladu o zaúčtovaní (interný účtovný doklad), faktúry a pod.. Súd preto dožiadal daňový úrad, aby súdu pre potreby dokazovania poskytol informácie o zdanených príjmoch otca za rok 2022 a 2023. Z dožiadania uskutočneného súdom za účelom zabezpečenia daňového priznania je však zrejmé, že otec maloletého nepodal daňové priznanie k dani z príjmov za zdaňovacie obdobie rok 2022. Tu súd môže konštatovať, že zákon o rodine v § 63 deklaruje, že v prípade povinného rodiča, ktorý má príjem ako z inej závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu je tento povinný ich súdu preukázať v opačnom prípade zákon uplatňuje fikciu príjmu takéhoto rodiča, ako 20 násobok sumy životného minima, čo pre rok 2024 predstavuje sumu 268,88 Eur, teda príjem v rozsahu 5.377,60 Eur.

37. Čo sa týka výdavkov otca maloletého, ten uviedol, že si prenajíma rodinný dom, za ktorý uhrádza nájom vo výške 120,- eur a energie cca 100-150,- eur mesačne, strava v sume 150,- eur mesačne, nájom kancelárie v sume 150,- eur mesačne, poplatok za telefón a to domáci aj pracovný v sume 110,- eur mesačne, poplatky za lieky v sume 30-50,- eur mesačne, poplatok za zdravotnícke pomôcky v sume 120,- eur.

38. Z dokazovania a podaných listín vyplýva, že otec okrem maloletého B. nemá inú vyživovaciu povinnosť a v domácnosti žije sám.

39. Pri rozhodovaní o výške vyživovacej povinnosti však súd predovšetkým vzal do úvahy najmä odôvodnené potreby maloletého dieťaťa ale aj príjmy a výdavky rodičov maloletého. Otec prezentoval svoje zdravotné problémy, čakajú ho operácie a iné zdravotné zákroky, čo súd berie do úvahy a zohľadňuje to aj pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti. Matka si je vedomá zdravotného stavu

otca, nespochybnila jeho zdravotné problémy, potrebu ich liečby. K jeho príjmom je nutné uviesť, že je len ťažko uveriteľné, že s príjmom, ktorý uviedol, je schopný mať prezentované mesačné výdavky a to aj napriek jeho tvrdeniam, že si peniaze (17 000,- eur) požičal u súkromnej osoby, nakoľko si aj naďalej platí pracovnú kanceláriu v Spišskej Novej Vsi, v sume 150,- eur a donedávna si prenajímal aj kanceláriu v Košiciach. Na pojednávaní otec uviedol, že má aj očakávaný príjem, avšak nešpecifikoval sumu. Výživné na maloletého toho času platí nepravidelne, a to v sume 100-120,- eur mesačne. K jeho príjmom a výdavkom súd uvádza, že jeho životná úroveň je skutočne nižšia, a to aj vzhľadom na jeho zdravotné ťažkosti, avšak, nič to nemení na skutočnosti, že si musí plniť svoju vyživovaciu povinnosť v primeranej miere, je povinný zabezpečiť mu primeranú výživu a prispievať pravidelne. Súd berie na zreteľ aj skutočnosť, že matka maloletého žije na vyššej životnej úrovni, jej príjem je vyšší a preto môže znášať výdavky maloletého a podieľať sa na jeho výžive vo väčšej miere ako otec. Súd však otca neospravedlňuje a nedáva mu príležitosť na zanedbávanie jeho vyživovacej povinnosti, nakoľko otec v prípade zvýšenia svojich príjmov (vzhľadom na jeho tvrdenia o očakávanom príjme) je povinný poskytovať maloletému výživné v takej miere, aby sa aj maloletý podieľal na jeho zvýšenej životnej úrovni.

40. Súd vzal do úvahy majetkové pomery rodičov a odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, a vzhľadom na vyššie uvedené rozhodol vo výroku II. tak, že otec je povinný prispievať na výživu maloletého v sume 170,- eur mesačne od právoplatnosti rozsudku. Takúto sumu súd považuje za zodpovedajúcu odôvodneným potrebám maloletého, jeho veku a zdravotnému stavu, voľnočasovným aktivitám ako aj majetkovým pomerom matky.

41. Čo sa týka styku maloletého s otcom, tento súd neupravil a to vzhľadom na vek maloletého dieťaťa, kedy vzal do úvahy, že je skoro dospelou osobou a tiež vyjadrenie maloletého, že s otcom sa stretávať bude aj naďalej. Upraviť stretávanie s maloletým nežiadal ani otec, nakoľko sa vyjadril, že maloletého nebude k ničomu nútiť.

42. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

43. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

44. O nároku na náhradu trov účastníkov konania súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti rozhodol podľa § 52 CMP a žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal.

45. Po vyhlásení rozhodnutia, jeho odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku sa z prítomných účastníkov kolízny opatrovník vzdal práva podať odvolanie voči všetkým výrokom vyhláseného rozsudku.

Poučenie:

: Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves, písomne v troch vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok /ďalej len ako „CSP“/).

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (§ 62 ods. 1 CMP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 62 ods. 3 CMP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.